

SAMOSPRÁVY NA CESTĚ K ROVNOSTI K ROVNOSTI K ROVNOSTI

Spolufinancováno
Evropskou unií

To je
rovnost

Úřad vlády České republiky

Odbor rovnosti žen a mužů Úřad vlády ČR

Srpen 2024

Tato brožura vznikla na základě Metodiky pro uplatňování hlediska rovnosti žen a mužů na úrovni samosprávy (Praha: ÚV ČR, 2022)

Autorství původního textu: Klára Čmolíková Cozlová, Albína Radová, Ilona Vlachová

INFORMAČNÍ BROŽURA O PODPOŘE ROVNOŠTI ŽEN A MUŽŮ

Přemýšleli jste někdy nad tím, jak vzhled a funkčnost veřejného prostoru ovlivňuje životy žen a mužů? Nebo jestli je doprava ve vaší obci či městě bezpečná a dostupná pro všechny bez ohledu na pohlaví? Popřípadě, mají u nás stejný přístup k zaměstnání jak ženy tak muži? A co nová zdravotní zařízení? Budou sloužit stejně všem a bez rozdílu?

Nebo jinak: Cítí se ženy v našem městě bezpečně? Když zrušíme autobusovou zastávku u školy, jak tím ovlivníme pečující rodiče? Počítáme s bezbariérovým přístupem a přebalovacími pulty v novém zdravotnickém zařízení?

Samosprávy hrají v této oblasti klíčovou roli, protože ovlivňují životy všech obyvatel a obyvatelek. I malá změna jako je bezbariérový přístup do parku nebo dostupné služby péče o děti může mít velký dopad na kvalitu života.

V této brožuře naleznete tipy a inspiraci, jak i ve vašem městě či obci posunout rovnost žen a mužů kupředu a pozitivně ovlivnit život lidí.

Tato brožura je rozdělena do dvou částí:

1. První část se zabývá podporou rovnosti žen a mužů v komunálních politikách (gender mainstreaming).
2. Druhá část se zabývá podporou rovnosti žen a mužů v rámci vlastního úřadu (směrem k zaměstnancům a zaměstnankyním).

DESATERO PRO SAMOSPRÁVY

Toto desatero shrnuje 10 klíčových oblastí, ve kterých se samosprávy mohou zaměřit na podporu rovnosti žen a mužů. Desatero je určeno pro všechny, kteří se chtějí aktivně zapojit do budování spravedlivější a inkluzivnější společnosti.

1

Bezpečný a přístupný veřejný prostor pro všechny

2

Rovné příležitosti ve volném čase, kultuře a sportu

3

Dostupná a bezpečná doprava

4

Prevence a potírání genderově
podmíněného násilí

5

Rovné příležitosti v oblasti zdravotnictví
a sociálních služeb

6

Podpora podnikání a zaměstnávání žen
a mužů

7

Podpora vzdělávání, poradenství,
a koučinku pro znevýhodněné skupiny

8

Sladování pracovního a rodinného života

9

Vyrovnané zastoupení a rovné odměňování
žen a mužů

10

Nulová tolerance sexuálního obtěžování

Podpora rovnosti žen a mužů v komunálních politikách

Foto: [Hyōji Iwata](#)

1. PLÁNOVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU

- Zajistěte bezbariérový přístup ke všem objektům a prostorům, a to jak pro osoby se sníženou pohyblivostí, tak pro osoby se zrakovým či sluchovým postižením.
- Upravte veřejný prostor tak, aby byl přehledný a snadno se v něm orientovalo.
- Zajistěte místa péče o děti, hygienická zázemí, včetně vybavení hygienickými potřebami.
- Umisťujte do veřejných prostor sochy, pamětní desky a další symboly upozorňující na příběhy žen.
- Zohledněte potřeby kočárků a invalidních vozíků při navrhování chodníků, ramp a schodišť.
- Zajistěte dostatek zeleně a odpočinkových zón pro relaxaci a klid.
- Zapojte veřejnost do plánování a přeměny veřejného prostoru.

V nové čtvrti Smíchov City v Praze by měla řada ulic nést jména slavných žen hrdinek, které spojuje celoživotní úsilí o svobodu, demokracii a boj proti totalitě. Centrální ulice bude pojmenována po Madeleine Albright. Místní parky zase ponесou jména filozofky Hannah Arendtové, Alice a Anny Masarykových.

Město Třebíč vybudovalo dvě bezpečná místa pro odpočinek a trávení volného času studentů a studentek při čekání na jejich dopravní spoje. Požadavek na zřízení takového místa vzešel jako jeden z problémů občanů z tzv. Fóra Zdravého města.

2. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

- Podporujte různé druhy sportů, možnosti trávení volného času a kultury, včetně různých forem.
- Finančně podporujte ty sportovní a volnočasové kluby pro děti, které nepodporují genderové stereotypy.
- Zapojte do plánování a rozhodování o sportu, volném času a kultuře různé skupiny obyvatel (podle věku, pohlaví, zdravotního znevýhodnění apod.).
- Podporujte aktivity, které mohou být využity současně různými věkovými skupinami.

Ve městě Râmnicu Sărat (Rumunsko) v rámci participativních rozhovorů se ženami objevili jednoduchá a levná řešení ke zlepšení situace, která zahrnovala:

- *propagaci a informování žen skrze sítě, které obvykle používají, včetně sociálních médií;*
- *zobrazování žen v reklamách na tato zařízení tak, aby si dokázaly představit samy sebe v onom prostoru;*
- *vymezení časů pro cvičení žen, aby se cítily při cvičení lépe;*
- *zohlednění rozdílných zdravotních potřeb a potřeby vzít s sebou děti.*

3. DOPRAVA

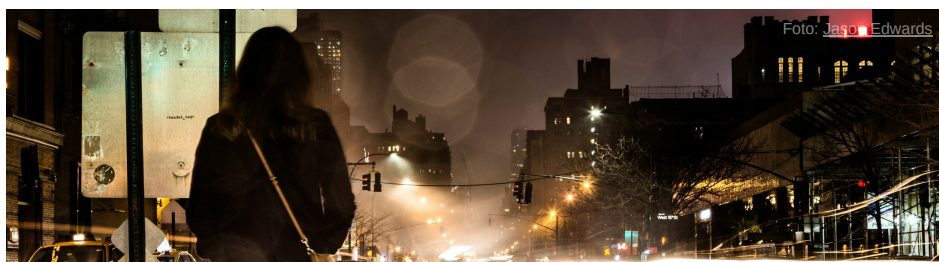

- Zaručte, že dopravní obslužnost bude reagovat na potřeby různých cílových skupin obyvatelstva.
- Zajistěte, aby místa pro čekání a dopravní prostředky byly přehledné a dostatečně osvětlené.
- Proškolte personál dopravní infrastruktury v rozpoznání a reakci na nevhodné chování.
- Umožněte zastavení mimo stanovené zastávky.
- Zmenšete výškový rozdíl mezi nástupním prostorem vozidla a nástupní plochou zastávky, zavádějte prvky ke zklidňování dopravy, opatření ke snížení rychlosti.

Město Litoměřice v letech 2017 - 2019 realizovalo projekt MOVECIT: Zapojení zaměstnanců veřejného sektoru do plánování udržitelné dopravy. Smyslem projektu z pohledu Městského úřadu Litoměřice bylo vytvářet příznivější podmínky v rámci Městského úřadu Litoměřice a Nemocnice Litoměřice a.s. pro to, aby mohli být zaměstnanci a zaměstnankyně ve větší míře využívány šetrnější druhy dopravy vůči životnímu prostředí pro cesty do/ze zaměstnání a pracovní cesty. Projekt se zabýval problematikou motivace zaměstnanců a zaměstnankyň, vytváření zázemí pro cyklisty a cyklistky, organizace veřejné dopravy, parkování zaměstnanců a zaměstnankyň, využití elektromobilů, elektrokol aj.

4. BEZPEČÍ

- Zajistěte bezpečnostní prvky a informovanost o postupech v případě nebezpečí (např. nouzová tlačítka v MHD, zrcadla, osvětlení, informační materiály s kontakty na bezpečnostní služby či organizace zaměřené na pomoc obětem sexuálního násilí).
- Vzdělávejte širokou veřejnost a profesionály a profesionálky různých profesí (např. zaměstnance a zaměstnankyně MHD, úřední aparát, zdravotnický personál) v prevenci rizikových jevů a genderových stereotypů.
- Zapojte obyvatele a obyvatelky do plánování a realizace preventivních opatření a aktivit (participace veřejnosti snižuje pocit ohrožení).
- Upravte veřejný prostor tak, aby byla zajištěná jeho přehlednost a vhodné členění.

Město Most provedlo na konci roku 2019 průzkum pocitu bezpečí mosteckých občanů a občanek. V průzkumu pocitu bezpečí bylo mimo jiné zjištěno, že spíše ženy označily parky jako místo, kde pociťují nízký pocit bezpečí. Po tomto zjištění byla v posledních letech přijata řada opatření na zvýšení pocitu bezpečí v městských parcích. Jednalo se např. o zesílení dohledu pěších hlídek strážníků a asistentů, instalaci kamer nebo prořezávky keřů.

5. ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Zahrňte do vzdělávacích programů pro zdravotníky a zdravotnice informace o specifických potřebách a rizicích mužů a žen v oblasti zdraví.
- Vzdělávejte zdravotnický personál v psychologických a sociálních aspektech zdraví, budování genderové citlivosti.
- Zohledněte potřeby různých skupin pacientů a pacientek při navrhování a vybavení zdravotnických zařízení nebo služeb sociální péče.
- Zajistěte bezbariérovost a dostupnost pro osoby se sníženou pohyblivostí.
- Budujte dětské koutky a herní zóny v místech čekání na ošetření či vyšetření.
- Dbejte na pracovní podmínky sociálních pracovníků a pracovníků.

V roce 2008 irská vláda přijala strategii podpory mužského zdraví, v rámci níž byl zaveden vzdělávací program cílený k navyšování kapacit zdravotnických zařízení a zlepšení přístupu mužů k péči. Jádrem bylo uvědomění si příčin zdravotních problémů, zejména u nepřenositelných nemocí, mezi které patří životní styl (kouření, pití alkoholu a nezdravá strava ve vyšší míře než u žen) a nevyužívání zdravotní péče. Vládní program učil zdravotnický personál, jak lépe zapojit muže do zdravotních programů, včetně porozumění genderovým rolím, které způsobují odlišnosti v chování, jakou je například odmítání zdravotní péče ze strany mužů. Vzdělávání pomohlo osvětě v oblasti genderově citlivé zdravotní péče tak, aby mohlo dojít ke zlepšení péče poskytované mužům.

6. PRÁCE A PODNIKÁNÍ

- Aktivně oslovujte firmy a podporujte je v zavádění flexibilních forem práce, jako je zkrácený úvazek, práce z domova, flexibilní pracovní doba, sdílené pracovní místo apod.
- V tištěných materiálech, na webových stránkách, v propagačních kampaních a na dalších komunikačních kanálech samosprávy zobrazujte ženy i muže v různých rolích a profesích.
- Poskytujte znevýhodněným skupinám, včetně žen, poradenství a podporu při hledání zaměstnání a podnikání.
- Aktivně informujte podnikatelky o možnostech čerpání rodičovské a mateřské dovolené a o dalších souvisejících dávkách a benefitech.

Vídeňská obchodní agentura, zřízená městem Vídeň, podporuje podnikání žen prostřednictvím zvláštních výzev a bonusů. Poskytuje např. zvláštní příplatky výzkumným a technologickým projektům v malém a středním podnikání žen nebo v podnicích, které výrazně podporují ženský personál. Projekty jsou hodnoceny s ohledem na genderové rysy a jejich zohlednění v plánování. Hodnotící komise jsou složeny ze žen i mužů ve stejném poměru. Kromě finančních prostředků provází ženy na cestě k podnikání také poradenství.

7. VZDĚLÁVÁNÍ

- Proškolte členy a členky současných i budoucích školských rad v oblasti genderové rovnosti (např. ve vedení výuky, genderu v obsahu znalosti, zvyšování citlivosti vůči genderové problematice).
- Sledujte statistiky členěné podle pohlaví a další informace o ředitelích a ředitelkách a pedagogickém sboru.
- Věnujte pozornost opatřením, které zvýší atraktivitu učitelského povolání v předškolním a základním vzdělávání pro učitele-muže.
- Podporujte nestereotypní volbu povolání osvětovými kampaněmi a zážitkovými akcemi.
- Zaměřte se na podporu vzdělávání ředitelů a ředitelky, která by v budoucnu mohla ovlivnit počet mužů ve školách.
- V rámci předmětu Pracovní činnosti vzdělávejte žáky i žákyně ve stejných dovednostech.
- Zajistěte a podporujte vzdělávání, poradenství, koučink pro znevýhodněné skupiny.
- Podporujte školení na téma řešení obtěžování mezi žáky a žákyněmi (sexuální obtěžování, šikana, kyberšikana a jejich nebezpečí) a současným vedením školy.

Girls day, Boys day. Den dívek, den chlapců se zaměřuje na žáky prvního a druhého stupně základní školy, tedy na období, kdy stojí před volbou dalšího vzdělávání nebo povolání. Nepřímo se zaměřuje také na učitele a učitelky, kteří rovněž sledují spoty o stereotypech, a tím se zvyšuje jejich genderová citlivost. Den dívek, den chlapců představuje muže v tradičně „ženských“ profesích a ženy v tradičně „mužských“ profesích (tj. vzbudit zájem dívek o vědecké a technické profese a vzbudit u chlapců zájem o učitelské, sociální či pečovatelské profese).

Podpora rovnosti žen a mužů v rámci úřadu

8. SLAĎOVÁNÍ PRACOVNÍHO A SOUKROMÉHO ŽIVOTA

- Nabídněte širokou škálu flexibilních forem práce, jako je zkrácený úvazek, práce z domova, flexibilní pracovní doba, sdílené pracovní místo a další.
- Udržujte kontakt s pracovníky a pracovníci s dočasnou nepřítomností (např. mateřská a rodičovská dovolená), zajistěte jejich informovanost, vzdělávání, zapojte je do kulturních akcí a vytvářejte podmínky pro jejich návrat do práce.
- Garantujte návrat na totožné pracovní místo po mateřské či rodičovské dovolené, zajistit mentoring po návratu.
- Podporujte dostupnost a kvalitu mateřských škol a dětských skupin pro děti zaměstnanců a zaměstnankyň.

9. PODPORA VYROVNANÉHO ZASTOUPENÍ A ROVNÉHO ODMĚŇOVÁNÍ

- Zaved'te transparentní kariérní pravidla a procesy povyšování.
- Aktivně podporujte profesní rozvoj a vzdělávání žen a mužů v samosprávě.
- Zaved'te mentoringové programy pro ženy, které jim pomohou v kariérním růstu a překonávání genderových stereotypů.
- Podporujte participaci žen ve vedení samospráv a v rozhodovacích procesech.
- Zajistěte rovnost a transparentnost odměňování zaměstnanců a zaměstnankyň.

10. PREVENCE SEXUÁLNÍHO OBTĚŽOVÁNÍ

- Prosazujte nulovou toleranci sexuálního obtěžování a negativních jevů na pracovišti.
- Definujte jasné a srozumitelné postupy pro hlášení a vyšetřování případů sexuálního obtěžování.
- Zajistěte, aby se oběti sexuálního obtěžování cítily bezpečně a chráněně při podávání stížnosti.
- Zaveďte etický kodex úřadu, který jasně definuje standardy etického chování pro všechny zaměstnance a zaměstnankyně.
- Vyšetřujte všechny případy sexuálního obtěžování důsledně a transparentně aplikujte přiměřené sankce v případě prokázání viny.
- Určete kontaktní osobu nebo osoby, na které se oběti sexuálního obtěžování mohou obrátit s podnětem.

Foto: Priscilla Du Preez

Foto: vysocina.eu

Třetí nejmenší kraj republiky co do počtu obyvatel získává již dlouhodobě první místo v soutěži Ministerstva vnitra ČR Úřad na cestě k rovnosti. Kraj Vysočina deklaruje snahu o otevřenost úřadu, rovné zacházení i vyrovnávání nerovných příležitostí, ať již z důvodu pohlaví, zdravotního postižení nebo věku napříč strategiemi a oblastmi činnosti úřadu. Obecně je téma rovnosti zapracováno nebo se jej dotýkají dokumenty směřující dovnitř úřadu i mimo něj (např. Etický kodex zaměstnanců Krajské úřadu, Protikorupční strategie kraje Vysočina, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina a další) a kraj se veřejně hlásí k myšlenkám podpory rovnosti všech skupin osob. Realizuje také aktivity s dopadem na území, které spravuje. Jedná se například o vznik místních partnerství aktérů zabývajících se rovností a sladčováním pracovního a rodinného života obyvatel kraje a následnou formulaci opatření směřujících k rovnosti nebo o zavádění prorodinných opatření do personální politiky příspěvkových organizací Kraje Vysočina v kontextu rodinné politiky kraje, zaměřené na osoby vracející se po mateřské či rodičovské dovolené do zaměstnání, na místní samosprávu, zaměstnavatele i širokou veřejnost.

ÚŘAD NA CESTĚ K ROVNOSTI

Obce a kraje se dále mohou každoročně zapojit do soutěže Úřad na cestě k rovnosti, dříve známé pod názvem Úřad půl na půl. Od roku 2007 ji každoročně pořádá Institut pro veřejnou správu ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a Úřadem vlády ČR. Soutěž oceňuje a podporuje úřady veřejné správy, které se aktivně zasazují o zavádění politiky rovnosti žen a mužů do svého fungování.

Cílem soutěže je:

- Sledovat a podporovat implementaci politiky rovnosti žen a mužů a principů genderového mainstreamingu v práci úřadů veřejné správy v České republice.
- Motivovat a inspirovat úřady k zavádění inovativních opatření a postupů v oblasti genderové rovnosti.
- Sdílet příklady dobré praxe a zvyšovat povědomí o důležitosti genderové rovnosti ve veřejném sektoru.

Soutěže se může zúčastnit jakýkoliv úřad veřejné správy na obecní, městské i krajské úrovni. Slavnostní vyhlášení výsledků probíhá v rámci konference „Rovné příležitosti“.

EVROPSKÁ CHARTA ZA ROVNOST ŽEN A MUŽŮ NA ÚROVNI ŽIVOTA VE MĚSTECH A OBCÍCH

Obce se také mohou stát signatáři Evropské charty za rovnost žen a mužů na úrovni života ve městech a obcích, která byla přijata v roce 2006 Radou evropských samospráv a regionů (na vypracování se podílel též Svaz měst a obcí České republiky). V roce 2022 došlo k aktualizaci Evropské charty a nové články se zaměřují na témata a výzvy, které před 15 lety buď neexistovaly, nebo se podstatně změnily, a které dnes významně ovlivňují dosažení rovnosti žen a mužů.

Charta má v době vzniku této brožury přes 1800 signatářů – regionů a obcí v 36 evropských zemích a patří mezi ně např. Paříž, Brusel, Helsinky, Madrid nebo Vídeň. V České republice Chartu přijaly obce Milotice, Staňkovice (Litoměřice), Záluží (Beroun) a Praha 18 – Letňany.

Evropská charta za rovnost žen a mužů na úrovni života ve městech a obcích je dobrovolným závazkem k naplňování práv a principů rovnosti. Rada Evropských municipalit a regionů vypracovala také postupy pro sledování naplňování Charty. Každý signatář charty se zavazuje zpracovat plán genderové rovnosti a zavazuje všechny instituce a organizace na svém území k podpoře skutečné rovnosti v praxi ve všech oblastech, kterými se Charta zabývá (politické zastoupení, účast na občanském životě, spolupráce s partnery, zadávání veřejných zakázek a uzavírání smluv, zdraví, zaměstnávání, péče o děti, bydlení, násilí, kultura, územní plánování a další).

ZDROJE A INFORMACE

Bloomberg.com. „How to Design a City for Women“. 16. září 2013.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2013-09-16/how-to-design-a-city-for-women>.

Centrum dopravního výzkumu. „Dopravní chování žen v datech“. Praha: Ministerstvo dopravy, 2020.

https://www.mdcz.cz/getattachment/Ministerstvo/Rovne-prilezitosti/Rovne-prilezitosti-na-Ministerstvu-dopravy-%E2%80%93-aktua/41-905_Zaverecna-zprava.pdf.aspx?lang=cs-CZ.

Člověk v tísni. „Pasivita, břemeno, nebo výzva? Role zřizovatele ZŠ při zajišťování rovného přístupu ke vzdělání“. Viděno 20. červen 2024.

<https://www.clovekvtsni.cz/media/publications/243/file/1389275721-pasivita-bremeno-nebo-vyzva.pdf>.

Dobiášková, Petra, Monika McGarrel Klimentová, a Marcela Adamusová. „Ženy a muži ve městech a obcích aneb co je to gender mainstreaming“. Praha: Fórum 50%, 2015.

https://aa.ecn.cz/img_upload/666f72756d35302d6669313030313139/gender-mainstreaming-prakticka-prirucka.pdf.

Focus. „Výskyt sexuálního obtěžování ve veřejné dopravě: Závěrečná zpráva ze sociologického výzkumu zpracovaného agenturou Focus pro Úřad vlády České republiky“. Praha: ÚV ČR, 2021.

https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_OPZ/Vystupy_projektu/Sex--obtezovani-v-doprave_final_WEB_1.pdf.

Genderová expertní komora ČR. „Databáze expertů a expertek“. Viděno 20. červen 2024.

<https://gekcr.cz/databaze-expertu-a-expertek/>.

Hlaváčková, Petra, a Barbora Benčíková. Brno pro všechny: citlivé plánování města. Brno:

Sdružení, 2022. <https://forum4am.cz/2022/09/15/brno-pro-vsechny-citlive-planovani-mesta/>.

Institut pro veřejnou správu. Sborník z konference „Bezpečnost ve veřejném prostoru z hlediska rovnosti žen a mužů“ se slavnostním vyhlášením výsledků 13. ročníku soutěže „Úřad na cestě k rovnosti“. Praha: IVS, 2019.

Kaňoková, Kateřina. „Metodika posuzování dopadů návrhů usnesení v materiálech předkládaných Radě Kraje Vysočina a Zastupitelstvu Kraje Vysočina na rovné příležitosti, sladování pracovního a osobního života“. Jihlava: Kraj Vysočina, 2019. https://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4098426.

Kraj Vysočina. „Metodika provádění auditů rovných příležitostí“. Praha: BDO Audit, 2018. https://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4089178.
 ———. „Z teorie do praxe - rovnost a sladování v podmínkách Krajského úřadu Kraje Vysočina: Projekty spolufinancované z EU“. Viděno 20. červen 2024. https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4077636&n=z%2Dteorie%2Ddo%2Dpraxe%2Drovnost%2Da%2Dsladovani%2Dv%2Dpodminkach%2DKrajskeho%2Duradu%2DKraje%2Dvysocina&p1=122534.

Město Most. „Průzkum pocitu bezpečí mosteckých občanů 2019: Mostečtí obyvatelé mohou ovlivnit práci městské policie“. Viděno 20. červen 2024. <https://www.mesto-most.cz/pruzkum-pocitu-bezpeci-mosteckych-obcanu-2019-mostecti-obyvatele-mohou-ovlivnit-praci-mestske-policie/d-36572>.

Nová, Eliška. „Smíchov City vzdá hold významným ženám. Nové ulice ponesou jména po Albrightové, Šiklové či Mládkové“. CzechCrunch, 25. srpen 2022. <https://cc.cz/smichov-city-vzda-hold-vyznamnym-zenam-nove-ulice-ponesou-jmena-po-albrightove-siklove-ci-mladkove/>.

Pavlas, Tomáš, Pavel Jiříček, a Sylvie Kloboučková. „Analýza plánů podpory sportu s ohledem na rovnost žen a mužů“. Praha: Transparency International, 2020. <https://www.transparency.cz/publikace-a-analyzy/analiza-planu-podpory-sportu-s-ohledem-na-rovnost-zen-a-muzu/>.

Pavlík, Petr. „Metodika genderového auditu městského/obecního úřadu“. Praha: Nadace Open Society Fund, 2007. <https://www.otevrenaspolecnost.cz/knihovna/1297-metodika-genderoveho-audit-u-mestskeho-obecniho-uradu-2007>.

Smetáčková, Irena, a Lucie Jarkovská. „Gender ve škole: příručka pro budoucí i současné učitelky a učitele“. Praha: Otevřená společnost, 2006. <https://www.otevrenaspolecnost.cz/knihovna/otevrenka/prosazovani-genderove-rovnosti/gender-ve-skole-ucitele.pdf>.

Urban Development Vienna. „Manual for Gender Mainstreaming in Urban Planning and Urban Development“. Vienna: Urban Development and Planning, 2013.

Úřad vlády ČR. „Dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů“. Viděno 20. červen 2024. <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dotace/dotacni-program-podpora-verejne-ucelnych-aktivit-nestatnich-neziskovych-organizaci-v-oblasti-rovnosti-zen-a-muzu-123043/>.

WHO. „Ireland Builds Capacity to Improve Men's Health“. Viděno 20. červen 2024. <https://www.who.int/azerbaijan/news/item/12-09-2018-ireland-builds-capacity-to-improve-men-s-health>.

